

Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien taksipalveluiden järjestäminen

Sisällys

1. Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut.....	3
1.1. Liikkumista tukevat taksimatkat	4
2. Liikkumista tukevien taksimatkojen hakeminen ja päätöksenteko.....	5
2.1. Taksimatkojen hakeminen	5
2.2. Päätöksenteko	5
2.3. Olosuhteiden muutokset	6
3. Erityiskysymyksiä.....	6
3.1. Asiakkaan omavastuuosuus matkakustannuksista.....	6
3.2. Odotus-, pysähdys- ja asiointiaika	7
3.3. Saattajan/avustajan ja muiden mukana kulkevien matkat	7
4. Muut ohjeet	7

1. Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut

Liikkumista tukevat palvelut mahdollistavat hakijan kotona asumisen, edistävät toimintakykyä, selviytymistä ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Sosiaalihuoltolain 23 §:n mukaan esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Sosiaalihuoltolain mukaan liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
- 2) saattajapalveluna;
- 3) ryhmäkuljetuksina;
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Muoniossa liikkumista tukevana palveluna on ensisijaisesti kunnan järjestämä asiointiliikenne (kohta 1). Toissijaisena liikkumista edistävänä palveluna sosiaalitoimi voi myöntää taksimatkoja edellyttäen, että hakija täyttää tuen saamisen ehdot (kohta 4).

Tässä ohjeessa annetaan ohjeet liikkumista tukevien taksimatkojen hakemiseen ja myönnettyjen taksimatkojen käyttämiseen.

1.1. Liikkumista tukevat taksimatkat

Taksimatkoja voidaan myöntää jos hakijalla on pitkäaikaisia liikkumisvaikeuksia, jotka johtuvat hänen toimintakykynsä alenemisesta, mutta hakija ei ole liikkumisen suhteen vaikeavammainen. Myös muistihäiriö voi olla peruste liikkumista tukevien taksimatkojen myöntämiselle. Taksimatkojen myöntämisen edellytyksenä on että hakijan liikkuminen ei riittävästi mahdollistu omaisten tai läheisten kuljetusavulla eikä hakijalla ole taloudellisia mahdollisuuksia itse kustantaa matkoja.

Liikkumista tukevana palveluna myönnetään taksimatkoja

- asiointi- ja
- virkistysmatkoihin

Sosiaalihuoltolain mukaisena tukipalveluna myönnettävät liikkumista tukevat taksimatkat ovat kalenterivuodeksi kerrallaan myönnettävä määrärahasidonnainen ja harkinnanvarainen etuus.

Taksimatkoja myönnetään enintään 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa yksilölliseen tarpeeseen perustuen. Palvelutalossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa asuville myönnetään enintään 4 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Asiointi- ja virkistysmatkoja voi tehdä Muonion kunnan alueella. Jos esim. lähin kauppa on naapurikunnassa lähempänä kuin Muoniossa, asiakas voi asioida siellä niin halutessaan.

Mikäli asiakas ei selviydy matkoistaan ilman avustajaa, hänelle voidaan myöntää saattajapalvelu. Oikeus saattajaan on kirjattu viranhaltijan tekemään päätökseen. Saattaja pääsee kyydissä ilmaiseksi. Saattaja avustaa asiakasta välittömästi ennen matkaa, sen aikana ja sen jälkeen. Saattajapalvelun tarkoituksena on mahdollistaa kuljetuspalvelujen käyttö.

2. Liikkumista tukevien taksimatkojen hakeminen ja päätöksenteko

2.1. *Taksimatkojen hakeminen*

Taksimatkoja haetaan kirjallisesti siihen tarkoitettulla lomakkeella.

Lomakkeita saa vanhustyön ohjaajalta, sosiaalitoimistosta, Palvelukeskus Marjapaikasta ja hakulomakkeen voi myös tulostaa Muonion kunnan kotisivuilta, www.muonio.fi.

Taksimatkoja haettaessa tulee täyttää hakemuslomake ja toimittaa pyydettyt selvitykset toimintakyvystä, terveydestä ja päätökseen vaikuttavista taloudellisista olosuhteista. Tuen tarvetta arvioitaessa hakijalle laaditaan laskelma, jossa huomioidaan tulot ja pakolliset menot.

Tulona huomioidaan asiakkaan käytettävissä oleva tulo mm. eläketulo, ansiotulo ja pääomatulot. Jos asiakkaalla on säästöjä yli 4000 euroa, ei taksimatkoja myönnetä.

Menona huomioidaan toimeentulotukilain mukainen perusosa, kohtuulliset asumiskustannukset sekä lääkärin määräämien reseptilääkkeiden omavastuu. Lisäksi huomioidaan hakijan yksilöllisen tarpeen mukaan **enintään 8** yhdensuuntaisen matkan kustannukset hakijan kotoa matkakohteeseen.

Tuen tarvetta arvioitaessa sallitaan yksinäisen hakijan kohdalla ns. tuloylitystä 150 euroa ja kahden henkilön taloudessa 250 euroa. Haetut matkat voidaan evätä laskelman osoittaman tuloylityksen / hakijan maksukyvyn perusteella.

2.2. *Päätöksenteko*

Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva päätös taksimatkoista tehdään asiakkaan hakemuksen, tuloja ja menoja koskevien selvitysten, sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen tekemän toimintakyvyn arvioinnin ja palvelutarpeen selvittämisen perusteella.

Asiakkaan saamasta viranhaltijapäätöksestä näkyvät myönnettyjen liikkumista tukevien taksimatkojen määrä, päätöksen voimassaoloaika sekä alue, jolla taksimatkoja on oikeus käyttää.

Taksimatkoja koskevaan päätökseen on merkitty mahdolliset erillisoikeudet, kuten oikeus asiointiaikaan tai oikeus saattajaan.

Päätöksen mukana seuraa valitusosoitus.

2.3. Olosuhteiden muutokset

Liikkumista tukevia taksimatkoja saavan henkilön on ilmoitettava palvelupäätöksen tehneelle viranomaiselle kaikista muutoksista, esimerkiksi toimintakyvyn muutokset, muutto kunnan sisällä, muutto toiselle paikkakunnalle tai pitkäaikaishoitoon siirtyminen.

Jos muutokset edellyttävät, taksimatkoja koskevaa palvelupäätöstä tarkistetaan ja tehdään tarvittavat muutokset. Kun asiakkaan liikkumista tukevien taksipalveluiden tarve on lakannut, palvelu lakkautetaan.

3. Erityiskysymyksiä

3.1. Asiakkaan omavastuuosuus matkakustannuksista

Asiakas maksaa taksimatkojen omavastuuosuuden kuljettajalle. Omavastuuosuus määräytyy kuljetun kilometrimäärän mukaan ja on linja-autoliikenteen kulloinkin voimassaolevan vakiovuorotaksan mukainen. Edestakaisella matkalla omavastuuosuus on perittävä molemmilta suunnilta. Autoilija laskuttaa Muonion kuntaa omavastuuosuuden ylittävältä osalta.

3.2. Odotus-, pysähdys- ja asiointiaika

Odotus

Kuljetuspalveluun sisältyvä odotusaika on maksimissaan 5 minuuttia taksin odottaessa asiakasta tilauspaikalla. Mikäli odotus on pitempi, asiakas maksaa odotusajan itse.

Pysähdys

Yhdensuuntaiseen matkaan voi sisältyä yksi asiakkaan matkan varrella oleva lyhyt pysähdys, maksimissaan 5 minuuttia.

Asiointiaika

Asiointiaika tarkoittaa aikaa, jolloin asiakas asioi taksin odottaessa. Tarvittaessa kuljettaja voi avustaa asiakasta asiointikäynnillä.

Asiointiaikaa ei voi käyttää yhdensuuntaisella matkalla. Mikäli asiakas käyttää asiointiaikaa, kuluu asiakkaalta aina kaksi yhdensuuntaista matkaa (= edestakainen matka ja omavastuu peritään kumpaankin suuntaan). Asiointiaikaa korvataan enintään 1 tunti edestakaisella matkalla. Odotusaikaa ei kuitenkaan korvata enempää kuin yhdensuuntaisen matkan hinta.

Viranhaltijapäätöksessä voidaan ilmoittaa tarkasti, kuinka monella liikkumista tukevalle palvelumatkalla ja mitä tarkoitusta varten asiakkaalla on oikeus käyttää asiointiaikaa.

3.3. Saattajan/avustajan ja muiden mukana kulkevien matkat

Asiakkaan mukana maksutta voi kulkea yksi henkilö saattajana/avustajana, joka itse ei ole kuljetuspalvelutuen saaja, jos asiakkaalle on myönnetty saattajaoikeus. Saattajaoikeus on kirjattu päätökseen.

4. Muut ohjeet

Liikkumista tukevan taksipalvelun käyttäjän on tilattava lähin **saatavilla oleva** taksi.

Sosiaalihuoltolain mukaisia taksimatkoja ei saa käyttää terveydenhoitomatkoihin, joiden korvaus perustuu sairausvakuutuslakiin tai korvaus tulee vakuutusyhtiöltä. Näitä matkoja ovat esimerkiksi:

- lääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit
- lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumuksella hankittavien apuvälineiden sovitukset
- lääkärin määräämät tutkimus- ja hoitokäynnit

Terveydenhuoltomatkojen korvauksista tarkempia ohjeita saa Kelan toimistosta tai www.kela.fi

Liikkumista tukevat taksimatkat eivät ole tarkoitettu tavarakuljetukseen, jossa asiakas ei ole mukana.

Asiakkaalla voi olla kuljetuksessa mukana välttämättömät apuvälineet sekä tarvittavat muut tavarat (esim. ostoskassi, matkalaukku, lastenrattaat). Esim. huonekaluja, isoja kodinkoneita tai tilaa vieviä rakennustarvikkeita ja muuttolaatikoita ei saa kuljettaa. Tällaiset kuljetukset on asiakkaan maksettava kokonaan itse.

Kuljettaja kantaa autoon tai autosta määränpäähän sellaiset tavarat, jotka hän pystyy viemään sisälle samalla, kun saattaa asiakasta. Lisäksi kuljettajan tulee huolehtia perille myös mukana olevat ylimääräiset apuvälineet.

Kuljetuspalvelupäätös on henkilökohtainen. Kuljettajan velvollisuus on tarkistaa asiakkaan henkilöllisyys sekä kuljetuspalvelupäätöksen voimassaolo, matkojen määrä, oikeus saattajaan ja myönnetty matkustusalue.

Jos kuljetuspalveluja käytetään ohjeiden vastaisesti tai vilpillisesti, vahingon aiheuttaja on velvollinen korvaamaan kunnalle aiheutuvat kustannukset. Kunta voi myös jättää vilpillisesti (esim. omavastuun perimättä jättäminen) toimineen kuljetuspalvelun tuottajan kuljetukset korvaamatta.

Liikkumista tukevan taksipalvelun tuottaja toimittaa kuukausittain palvelusta kuntaan asiakaskohtaisen kokonaislaskun, jossa näkyvät asiakasmatkaselosteet ja jonka liitteenä ovat alkuperäiset taksimatkakuitit.